

Acartia tonsa

Foto: Erik Selander, Institutionen för marin ekologi, Göteborgs universitet

Svenskt vardagsnamn	–
... och på andra språk	Finska: Hankajalkaisyriäinen.
Vetenskapligt namn	<i>Acartia tonsa</i>
Organismgrupp	Kräftdjur (Crustacea). Hoppkräftor (Copepoda. Calenoida).
Storlek och utseende	Honornas bakkropp är mycket kort, ungefär en fjärdedel av längden hos framkroppen. Bakkroppen är klädd med tunna ansamlingar av hår (runt analsegementet). Även hanarna har ansamlingar av kort hår (runt könsorganen). Honorna blir (kroppslängd) 1,2–1,5 mm långa och hanarna 1,0–1,1 mm.
Kan förväxlas med	Inhemskas <i>Acartia</i> -arter, däribland <i>Acartia vifilosa</i> och <i>Acartia longiremis</i> . För ett ovant öga kan <i>A. tonsa</i> även förväxlas med arter av hoppkräftor, främst Calenoida.
Geografiskt ursprung	Stilla havet, Nordamerika.
Första observation i svenska vatten	Sannolikt 1934.
Förekomst i svenska havs- och kustområden	Västerhavet, Bälthavet och delar av Egentliga Östersjön (samt eventuellt även i Bottniska viken; se nedan om miljökrav).
Övrig förekomst i olika havsområden	Arten upptäcktes 1916 i Nordsjön. Den finns i flodmynningsområden i Storbritannien och har rapporterats från olika områden längs den europeiska fastlandskusten, t.ex. Normandie. Enligt vissa uppgifter fördes arten in med barlastvatten till Östersjön på 1930-talet, medan den första införseln enligt andra källor kan ha skett redan i början av 1900-talet. Den upptäcktes först i tyska vatten, samt i Danmark, i Lettland 1926, i Litauen på 1930-talet och Finska viken 1935. I Östersjöområdet finns <i>Acartia</i>

	<p><i>tonsa</i> i främst de södra delarna (Kattegatt och Bälthavet, Oderlagunen, Rigabukten, Mecklenburgerbukten, Arkonabassängen) men alltså även i nordligare delar av Egentliga Östersjön. Eventuellt finns arten även i Bottniska viken. I övriga hav har arten rapporterats från Svarta havet och Kaspiska havet, liksom från USA (Chesapeake Bay, men enligt uppgift också längs de nord- och sydamerikanska kusterna längs Atlanten och Stilla havet). Den har också rapporterats från Indiska oceanen.</p>
Troligt införselsätt	Fartygstrafik, med barlastvatten.
Miljö där arten förekommer	Lever i hela vattenmassan, men företrädesvis i ytskiktet eftersom arten behöver en vattentemperatur på minst +10°C för lyckad reproduktion. Arten trivs bäst i salthalter mellan 15 och 22 psu, men har i laboratorieförsök överlevt allt mellan 0 och 77 psu. I Kaspiska havet har den dock maximal tillväxt vid 7-8 psu. I andra typer av hav håller sig arten till ett bälte av subtropiskt, tropiskt och varmt vatten världen över.
Ekologiska effekter	Inte särskilt väl kända. Eventuellt kan <i>Acartia tonsa</i> vid födobrist konkurrera med andra arter, t.ex. av hoppkräftor, om tillgänglig mat.
Andra effekter	Enligt uppgifter från Kaspiska havet (med lång erfarenhet av arten) ses inga negativa effekter på ekonomiska intressen, inklusive fisket.
<p>LÄS MER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stockholms Marina Forskningscentrum: Östersjö 94: Djurplankton http://www.smf.su.se/nyfiken/ostersjo/arsrapp/ostersjo94/djurpl94.pdf • Marine Biological Database (BIOMAD), Stockholms universitet: Zooplankton monitoring http://130.237.170.4/dbbm/var/zp_smrc.htm • North European and Baltic Network on Invasive Alien Species: <i>Acartia tonsa</i> http://www.nobanis.org/speciesInfo.asp?taxaID=1624 • Baltic Sea Alien Species Database: <i>Acartia tonsa</i> http://www.ku.lt/nemo/directory_details.php?sp_name=Acartia+tonsa • Eesti Mereinstituut: <i>Acartia tonsa</i> http://www.sea.ee/Sektorid/merebioloogia/MASE/Plankton.htm • European Nature Information System Database (EUNIS): <i>Acartia tonsa</i> http://eunis.eea.eu.int/species-factsheet.jsp?idSpecies=24262&idSpeciesLink=24262 • Joint Nature Conservation Committee: <i>Acartia tonsa</i> http://www.jncc.gov.uk/page-1706 • Caspian Environment Programme: <i>Acartia tonsa</i> http://www.caspianenvironment.org/biodb/eng/zooplankton/Acartia%20tonsa/main.htm • Institute of the Biology of the Southern Seas: NAS of Ukraine: Occurrence of <i>Acartia tonsa</i> Dana in the Black Sea. http://www.ibss.iuf.net/people/gubanova/atonsa.html • University of Maryland Center for Environmental Science: Long-term changes in <i>Acartia tonsa</i> abundance in the upper Chesapeake Bay 	

<http://www.hpl.umces.edu/~dkimmel/research.htm>

MER OM BILDERNA

© Erik Selander, Institutionen för marin ekologi, Göteborgs universitet.
<http://www.tmbi.gu.se/staff/ErikSelander.html>

- Detta faktablad om *Acartia tonsa* skapades den 20 september 2005
- Första uppdatering: 29 juni 2006
- Andra uppdatering: 1 november 2006
- Tredje uppdatering: 11 december 2006